

Sygn. akt: I C 735/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kuchta

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2020 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko D. H. (1), N. H.

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 1 lutego 2018 roku sygn. XII Nc 153/17 w całości;
2. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 10.800 zł (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Andrzej Kieć

Sygn. akt I C 735/18

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych D. H. (1) oraz N. H. solidarnie kwoty 307 551, 93 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz obciążenie pozwanych kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 30.10.2009r z pozwanym D. H. zawarł umowę kredytu inwestycyjnego, która została zabezpieczona wekslem przez niego wystawionym a poręczonym przez pozwaną N. D. – H.. Działając na podstawie oraz w granicach deklaracji wekslowej powód uzupełnił weksel wzywając pozwanych do zapłaty, która jednakże nie nastąpiła.

W dniu 1 lutego 2018r Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem pozwu (XII Nc 153/17), do którego pozwani wnieśli zarzuty. Pozwani w zarzutach wnieśli o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu podnieśli zarzuty nieważności weksla z powodu błędnego oznaczenia wierzyciela wekslowego oraz wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Pozwany zarzucił, iż wierzyciel wekslowy jest w treści weksla oznaczony w sposób, który nie stanowi ani jego pełnej nazwy ani skrótu, przez co weksel jest uzupełniony nieprawidłowo, co powoduje nieważność weksla, zaś zobowiązanie wekslowe należy uznać za nieistniejące. Nadto w ocenie pozwanego nie było podstaw do wypełnienia weksla. Zarzucono nieskuteczne wypowiedzenie umowy, nieudowodnienie wysokości kwoty kredytu wypłaconej pozwanemu,

obowiązującego oprocentowania kredytu, wysokości dłużnej sumy. Wypowiedzenie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego a przez to nieważne.

Sąd ustalił:

Powód w dniu 30 października 2009 roku zawarł z pozwanym D. H. prowadzącym działalność gospodarczą umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) na zakup lokalu użytkowego na kwotę 329 000 złotych. Kredyt był udzielony od dnia zawarcia umowy do 1 października 2024 roku, przy czym był on do dyspozycji pozwanego do dnia 5 grudnia 2019 roku (ostateczny termin wykorzystania). Uruchomienie kolejnej jego transzy było uzależnione od stwierdzenia zgodności wykorzystania środków dotychczas postawionych do dyspozycji pozwanego zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie kredytu. Kwota wykorzystanego kredytu była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej równej sumie stawki referencyjnej WIBOR 3M raz marży banku, która na dzień zawarcia umowy wynosiła 3,75%. Powodowi przysługiwała prowizja w wysokości 1,5% kwoty kredytu tj. 4395 zł. Spłata kredytu miała następować w 167 ratach kapitałowych płatnych miesięcznie, począwszy od 1 grudnia 2009 roku. Niespłacenie kredytu albo jego części w terminie powoduje, iż niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, które będzie potrącanie z rachunku bieżącego pozwanego. W przypadku braku środków do potrącenia na rachunku bieżącym powód był uprawniony do wypowiedzenia umowy; termin wypowiedzenia wynosił 30 dni a w razie zagrożenia upadłością pozwanego 7 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia wypowiedzenia. Po wypowiedzeniu pozwany był obowiązany spłacić nieprzeterminowaną część kredytu i naliczone bieżące odsetki od kredytu, których umowny termin przypadał w okresie wypowiedzenia (niespłacona część stawała się zadłużeniem przeterminowanym po upływie umownych warunków spłaty) oraz te, których termin zapłaty przypadał po upływie terminu wypowiedzenia (niespłacona część stawała się zadłużeniem przeterminowanym po upływie terminu wypowiedzenia). Zadłużenia te stawały się wymagalne odpowiednio w następnym dniu po upływie umownych terminów spłaty lub po upływie terminu wypowiedzenia. W razie opóźnienia w spłacie kredytu, powód był uprawniony do poboru odsetek od niespłaconej kwoty według zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, których wysokość określał zarząd w drodze uchwały. W dniu zawarcia umowy stopa tych odsetek wynosiła 20% w stosunku rocznym.

Kredyt był zabezpieczony na kilka sposobów, m. in. wekslem własnym pozwanego poręczonym przez pozwaną. Na mocy deklaracji wekslowej pozwany złożył do dyspozycji powoda weksel własny niepełny jako zabezpieczenie wiarygodności z tytułu umowy kredytu. Powód miał prawo w razie niedotrzymania warunków umowy wypełnić weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego wobec powoda łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami, opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając wystawcę listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru najpóźniej 7 dni przed terminem płatności. Miejscem płatności weksla było (...) S.A. (...) w Z.. Weksel mógł być uzupełniony klauzulą bez protestu. Na powyższe warunki wyraziła zgodę pozwana jako poręczyciel wekslowy, wystawiając własną deklarację wekslową.

Do umowy kredytowej został zawarty 1 dniu 24.09.2013 r aneks nr (...), dotyczący zawieszenia na okres 12 miesięcy spłaty kapitału (w tym okresie spłata samych odsetek).

Sporny kredyt został uruchomiony w całości a środki zostały wypłacone pozwanemu. Po pewnym czasie pozwany zaprzestał terminowego spłacania zobowiązania. W dniu 17 lipca 2014 roku pozwany wystąpił z wnioskiem o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej, skutkiem czego w dniu 28.08.2014r zawarto aneks nr (...) do umowy kredytu, mocą którego obniżono ratę do kwoty 2000 zł na okres 12 miesięcy: 1 październik 2014 – 1 września 2015; dalsza spłata zadłużenia zgodnie z harmonogramem spłaty. W związku z aneksem do umowy pozwani wystawili deklaracje wekslowe z dnia 28.08.2014r., utrzymując dotychczasowe zabezpieczenie w postaci weksla.

Wyżej opisana umowa kredytowa jest jedną z kilku umów jakie pozwany zawarł z powodem.

W dniu 17 czerwca 2016 roku pozwany ponownie wniósł o restrukturyzację zadłużenia. W odpowiedzi z dnia 7 lipca 2016 roku powód odmówił restrukturyzacji odnośnie umów kredytowych zawartych z pozwanym, informując nadto, iż z powodu nieuregulowania zaległości dotyczących umowy kredytowej nr (...) wynoszących wówczas 11 371,65 zł, umowa zostanie wypowiedziana.; jedynie spłata należności może spowodować anulowanie wypowiedzenia

i możliwość dalszej spłaty kredytu z obowiązującym harmonogramem. Nadto bank wskazał, iż w przypadku braku dobrowolnej spłaty zadłużeń, bank zostanie zmuszony do podjęcia dalszych czynności windykacyjno – egzekucyjnych. Pismo to pozwany odebrał w dniu 11 lipca 2016 roku. Pismem datowanym na 8 lipca 2016 roku powód wypowiedział umowę w części dotyczącej warunków spłaty kredytu z powodu braku spłaty wymaganych rat. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu wypowiedzenia. Zaległość na dzień wypowiedzenia wynosiła 11 373,81 zł (zaległy kredyt 7830, 57 zł; odsetki i opłaty 3503,90 zł; odsetki karne 39,94 zł) plus dalsze odsetki od dnia 8 lipca 2016 roku do dnia uregulowania należności w wysokości 10% w stosunku rocznym. Jednocześnie powód poinformował, iż zadłużenie pozwanego z tytułu umowy wynosi na dzień 8 lipca 2016 roku 276 411,24 zł. W piśmie tym bank wezwał również pozwanego do zapłaty zaległości, wskazując, iż spłata należności wymagalnych w okresie wypowiedzenia spowoduje, że wypowiedzenie straci moc. Pismo to pozwany odebrał w dniu 14 lipca 2016 roku.

W korespondencji mailowej z 10 sierpnia 2016r pozwany zwrócił się do banku o przesunięcie terminu spłaty wypowiedzianego kredytu do 22 sierpnia, na co bank w dniu 11 sierpnia 2016r odpowiedział, iż okres wypowiedzenia upływa z dniem 13.08.2016r.

W maju 2017 roku pozwany ponownie wniósł o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej polegającej na ponownej spłacie rat miesięcznie do końca poprzedniej umowy kredytowej oraz ustaleniu oprocentowania w wysokości oprocentowania wypowiedzianego kredytu; ewentualnie na jakichkolwiek innych warunkach ustalonych przez powoda aby powrócić do systematycznej spłaty; celem umowy jest znalezienie kupca na nieruchomości aby pokryć zadłużenie. Powód odmówił restrukturyzacji. W maju 2018 roku pozwany ponowił wniosek o restrukturyzację. Również ten wniosek został rozpatrzony negatywnie.

Z uwagi na brak spłaty zobowiązania przez pozwanych, powód wypełnił weksel wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie roszczeń a poręczony przez pozwaną. Weksel został wypełniony na sumę wekslową 307 551, 93 zł, z terminem płatności 5 grudnia 2017 roku, płatny na zlecenie (...) SA, płatny w (...) SA (...) w Z.”.

Pismami z 21 listopada 2017 roku powód poinformował pozwanych o wypełnieniu weksla na kwotę 307 551, 93 zł z terminem płatności 5 grudnia 2017 roku, wzywając jednocześnie pozwanych do zapłaty. Wezwanie do pozwanego D. H. wysłano na trzy adresy: zostało ono odebrane 28 listopada 2017 roku. Pozwana N. D. – H. odebrała wezwanie tego samego dnia.

Statut powodowego banku stanowi m.in., iż bank może używać skrótów (...), (...) oraz (...) S.A.

W rozumieniu pozwanego, za skrótem (...) S.A. kryje się nazwa (...).

(dowody: umowa kredytowa z dnia 30 października 2009r. wraz z aneksem nr (...) z 24 września 2013r. k.17-21, weksel z deklaracją wekslową (dwie sztuki) z 30 października 2009r. k.7-8, wezwania do zapłaty z 21 listopada 2017r. wraz z dowodami doręczenia k.9-16, statut powoda k.36-192, wniosek o restrukturyzację z dnia 17 lipca 2014r. k.193-197, aneks

nr 2 do umowy kredytowej z 28 sierpnia 2014r. wraz z harmonogramem spłaty k.198-200, deklaracja wystawcy weksla z 28 sierpnia 2014r. k.201, deklaracja poręczyciela weksla z 28 sierpnia 2014r. k.202, wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej z 17 czerwca 2016r. k.203-208, pismo powoda z 7 lipca 2016r. wraz z dowodem doręczenia k.209-210, wypowiedzenie umowy z 8 lipca 2016r. wraz z dowodem doręczenia k.211-213, wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej z 17 kwietnia 2017r. k.214-217, pismo powoda z 26

maja 2017r. k.218, pismo powoda z 6 czerwca 2018r. k.219, wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej z 4 maja 2018r. k.220-222, wydruk korespondencji mailowej k.223, potwierdzenie salda zadłużenia z 4 marca 2019r. k.224, historia operacji k.224-232, rozliczenie spłaty kredytu k.276-281; przesłuchanie pozwanego w charakterze strony k. 283 - 285)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego. Wiarę dowodom z dokumentów sąd dał albowiem ich prawdziwość nie została zaprzeczona. Wiarę dowodowi z zeznań pozwanego sąd dał w przyjętym zakresie albowiem korespondował z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd zważył:

Powództwo było zasadne.

Za niezasadny uznał sąd zarzut dotyczący nieprawidłowego wypełnienia weksla a w konsekwencji nieważności weksla. Przedstawiony przez powoda weksel spełnia wszelkie wymogi określone przepisami prawa, w szczególności jest zgodny z art. 101 Prawa wekslowego. Dotyczy to również oznaczenia wierzyciela wekslowego, na rzecz którego lub na którego zlecenie zapłata ma być dokonana. Powód wierzyciela wekslowego określił jako (...) SA, wskazał przy tym, że weksel ma być płatny w (...) SA (...) w Z.". Powód, według treści wpisu w KRS, działa pod (...); z mocy odpowiednich przepisów Kodeksu spółek handlowych oraz statutu (305 par. 2 ksh; par 2 ust. 2 statutu) firma ta może występować w formie skróconej (...) S.A.". Powód oznaczył wierzyciela posługując się skrótem nazwy, określił przy tym formę prawną, w jakiej działa. Nie istniały wątpliwości co do tożsamości wierzyciela wekslowego; powód w toku przesłuchania stron zeznał, iż w jego rozumieniu za skrótem (...) S.A. kryje się nazwa (...). Strony skrótową nazwa powoda operował przy tym zarówno w samej umowie kredytowej, jak i w deklaracji wekslowej. Sporny weksel nie został przy tym puszczony w obieg; wystawca weksla był obowiązany do zapłaty na rzecz wierzyciela, z którym łączył go stosunek podstawowy w postaci umowy kredytowej z 30.10.2009r. W toku sprawy spór przeniósł się nadto ze stosunku weksla na stosunek podstawowy, w którym nie ulegało wątpliwości co do podmiotu będącego wierzycielem.

Powód wypełnił weksel wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy kredytowej z 30.10.2009r. a poręczony przez pozwaną. Weksel został wypełniony na sumę wekslową 307 551, 93 zł, stanowiącej wysokość zadłużenia pozwanego z przedmiotowego stosunku prawnego. Pismami z 21 listopada 2017 roku powód poinformował pozwaną o wypełnieniu weksla na kwotę 307 551, 93 zł, z terminem płatności 5 grudnia 2017 roku, wzywając jednocześnie pozwaną do zapłaty.

Wbrew zarzutowi pozwaną, weksel został wystawiony zgodnie z deklaracją wekslową pozwaną (k.7,8, 201,202) – weksel zabezpieczał roszczenia związane z umową kredytową z 30.10.2009r.

Wydanie wierzycielowi weksla i istnienie należycie wypełnionego weksla stwarza domniemanie istnienia wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, jak w niniejszym postępowaniu. Powód wykazał istnienie wierzytelności i jej wysokość (potwierdzenie salda zadłużenia z 4 marca 2019r. k.224, historia operacji k.224-232, rozliczenie spłaty kredytu k.276-281), pozwaną nie wykazali, iż weksel nie został wypełniony prawidłowo odnośnie sumy wekslowej – nie obalili domniemania istnienia wierzytelności sumy wekslowej.

Wskazane wyżej dokumenty potwierdzają również, że kwota kredytu została pozwanemu faktycznie wypłacona.

Sąd nie uznał za zasadne zarzuty pozwaną dotyczące nieprawidłowego wypowiedzenia umowy kredytowej.

Zgodnie z par. 11 umowy kredytowej łączącej strony, niespłacenie kredytu albo jego części w terminie powoduje, iż niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, które będzie potrącane z rachunku bieżącego pozwanego. W przypadku braku środków do potrącenia na rachunku bieżącym, powód był uprawniony do wypowiedzenia umowy; termin wypowiedzenia wynosił 30 dni a w razie zagrożenia upadłością pozwanego 7 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia wypowiedzenia.

Powód wypowiedział pozwanemu umowę kredytową z 30.10.2009r, w części dotyczącej warunków spłaty kredytu z powodu braku wymaganych wpłat, pismem opatrzonym datą 8.07.2016r. Wbrew zarzutom pozwaną, dokonane wypowiedzenie jest skuteczne. Wypowiedzenie nie zostało dokonane pod warunkiem, który powodowałby

bezskuteczność oświadczenia. Nie stanowi niedopuszczalnego warunku wypowiedzenia informacja, że spłata należności wymagalnych w okresie wypowiedzenia powoduje, że wypowiedzenie traci moc.

Istotnie, w orzecznictwie czy też nauce prawa kładzie się nacisk na to, by oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu było złożone bezwarunkowo z uwagi na swój charakter, adresata (kredytobiorcę), oraz doniosłe skutki bo jego wykonanie może doprowadzić do zakończenia tego stosunku przed pierwotnie ustalonym okresem spłaty kredytu. W związku z tym nie może być wątpliwości co do skuteczności wypowiedzenia.

W niniejszej sprawie pismo powoda z 8 lipca 2016 roku jest jasne co do treści. Z treści pisma jednoznacznie wynika, że o ile kredytobiorca nie dokona spłaty zaległości w terminie 30 dni od otrzymania pisma, umowa kredytu zostaje wypowiedziana za skutkiem, jaki nastąpi po upływie tego terminu tj. 30 dni. Pozwani mieli świadomość, iż umowa kredytowa zostaje wypowiedziana, zaś samo wypowiedzenie może utracić moc jedynie w przypadku ziszczenia się warunku w postaci dokonania spłaty zaległości. Jakikolwiek wątpliwości na tym tle zostały przy tym usunięte w korespondencji mailowej toczonyj między stronami w dniach 10,11 sierpnia 2016r.

W ocenie sądu, dokonane wypowiedzenie jest zgodne również z umową stron oraz przepisami art. 75c ustawy prawo bankowe. Celem przepisów z art. 75c tej ustawy jest ochrona kredytobiorcy, przeciwdziałanie braku świadomości kredytobiorcy co do możliwego wypowiedzenia umowy, umożliwienie podjęcie restrukturyzacji zadłużenia. Bank zatem przed dokonaniem wypowiedzenia umowy, winien wezwać kredytobiorcę do dokonania spłaty przeterminowanego zobowiązania w terminie nie krótszym niż 14 dni, wraz z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację kredytu. W okoliczności niniejszej sprawy uznać należało, iż powód uczynił zadość wskazanej regulacji prawnej.

Powód wiedział o istnieniu zaległości w zadłużeniu i o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację kredytu. Świadczy o tym okoliczność, że powód złożył wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej w dniu 17.06.2016r (k.203-208). Uczynił to w oddziale banku, na formularzu banku, co wskazuje na to, że jednocześnie toczyły się rozmowy o zadłużeniu. Powód na wniosek ten otrzymał odpowiedź odmowną w piśmie z 7.07.2016r. W piśmie tym jednocześnie bank poinformował, iż z powodu nieuregulowania zaległości dotyczących umowy kredytowej nr (...) wynoszących wówczas 11 371,65 zł, umowa zostanie wypowiedziana.; jedynie spłata należności może spowodować anulowanie wypowiedzenia i możliwość dalszej spłaty kredytu z obowiązującym harmonogramem. Nadto bank wskazał, iż w przypadku braku dobrowolnej spłaty zadłużeń, bank zostanie zmuszony do podjęcia dalszych czynności windykacyjno – egzekucyjnych. Pismo to pozwany odebrał w dniu 11 lipca 2016 roku. Powód zatem w piśmie tym został wezwany do zapłaty zaległości; informowanie o możliwości złożenia wniosku restrukturyzacyjnego było w tej sytuacji bezprzedmiotowe albowiem powód z tej możliwości skorzystał. Pismem datowanym na 8 lipca 2016 roku powód wypowiedział umowę w części dotyczącej warunków spłaty kredytu z powodu braku spłaty wymaganych rat. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu wypowiedzenia. Zaległość na dzień wypowiedzenia wynosiła 11 373,81 zł (zaległy kredyt 7830, 57 zł; odsetki i opłaty 3503,90 zł; odsetki karne 39,94 zł). Jednocześnie powód poinformował, iż zadłużenie pozwanego z tytułu umowy wynosi na dzień 8 lipca 2016 roku 276 411,24 zł. W piśmie tym bank wezwał również pozwanego do zapłaty zaległości, wskazując, iż spłata należności wymagalnych w okresie wypowiedzenia spowoduje, że wypowiedzenie straci moc. Pismo to pozwany odebrał w dniu 14 lipca 2016 roku. Pozwany zatem miał wiedzę na temat możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, jak i był wezwany do spłaty zaległości. Powód był więc uprawniony do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, aczkolwiek powinien to uczynić nie wcześniej niż po upływie 14 dni od wezwania pozwanego do zapłaty zaległości (co nastąpiło 11.07.2016r). W tej sytuacji uznać można, że 30-dniowy termin wypowiedzenia wskazany w piśmie powoda z daty 8.07.2016r, rozpoczął bieg od 26.07.2016r, zatem skutek wypowiedzenia umowy nastąpił w dniu 26.06.2016r.

Biorąc powyższe pod uwagę, powód dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy na podstawie par. 11 ust. 4,5 umowy.

Nietrafny był zarzut, iż wypowiedzenie umowy jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Pozwani nie skonkretyzowali na czym ma polegać sprzeczność tego oświadczenia z normami społecznymi. Wypowiedzenie umowy

kredytowej w przypadku braku spłat rat kredyty nie może być samo w sobie ocenione jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Wszystkie powyższe okoliczności uzasadniały utrzymanie w mocy nakazu w postępowaniu nakazowym z dnia 1 lutego 2018 roku, na podstawie art. 496 kpc w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (obecnie art. 493 par. 4 kpc) oraz art. 101 Prawa wekslowego i art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Należne koszty procesu stanowią, obok tych zasądzonych w utrzymanym nakazie zapłaty (opłata od pozwu 3845 zł. + 17 zł opłata od pełnomocnictwa), koszty zastępstwa procesowego według taryfy w wysokości 10 800 zł (par. 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie).

SSO Andrzej Kieć